

Готра В. В.
д-р екон. наук, доц., професор кафедри економіки підприємства,
Кошіль О. І.
студентка економічного факультету,
Ужгородський національний університет

АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Інноваційний тип економічного розвитку дедалі більше стає тим фундаментом, який визначає економічну міць країни та її перспективи на світовому ринку. Від оволодіння інноваційними механізмами розвитку залежить доля України: чи рухатиметься вона в напрямі входження до числа розвинених країн, чи залишиться стагнуючою країною на узбіччі науково-технічного і соціального прогресу.

В Україні формування інноваційної системи є процесом, який не тільки

нещодавно розпочався, але він носить несистемний характер, що призводить до деградації економіки та знижує її інноваційний розвиток [3].

Вплив на інноваційний розвиток України здійснюють значною мірою економічні фактори, зокрема невідповідність матеріально-технічної бази для впровадження новітніх технологій. Нестабільність економічної та політичної ситуації в Україні призводить до визначення її як економіки непривабливої для інвестицій.

У Національній доповіді «Інноваційна Україна 2020», підготовленій НАН України, стверджується: «відсутність в Україні зацікавленості в інноваційному розвитку на політичному рівні, гальмування підтримки інноваційної діяльності, а то і пряма протидія їй основних міністерств в умовах, коли оточення України інтенсивно розвиває науково-технічну сферу (насамперед держави – члени ЄС), вимагає аналізу соціальних та економічних причин такого становища. Основна причина невиконання законодавства у сфері науки та інновацій в Україні, складнощі його розроблення та ухвалення пов'язані з тим, що нормативно-правові акти ухвалюються за відсутності інноваційної спрямованої економічної стратегії України» [2].

Аналіз стану інноваційної діяльності потребує спеціального аналітичного дослідження. Найбільш широко вживаний індекс інновацій є Глобальний індекс інновацій (GII), розроблений в співробітництві фахівцями швейцарської бізнес-школи (Business School for the World - INSEAD), Корнельським університетом.

За даним дослідженням Україна у 2017 році зайняла 50-е місце з 127 країн світу, піднявшись на шість рядків в порівнянні з 2016 роком. Лідирують в рейтингу Швейцарія, Швеція та Нідерланди. З межуючих з Україною країн кращий показник - у Словаччини (34 місце), Польщі - 38-е, Угорщини - 39-е, Румунії - 42-е, РФ - 45-е. Серед європейських країн Україна зайняла 33-ю позицію [1].

Індекс інноваційної ефективності характеризує створення сприятливих умов для інноваційної результативності. За цим показником у 2017 р. Україна на 11 місці, що на одну позицію вище, ніж у 2016 р. Це означає, що ефективність

інноваційної діяльності в країні поступово зростає.

З доповіді BOIB World Intellectual Property Report Breakthrough Innovation and Economic Growth зрозуміло, що Україна входить до 20 країн-лідерів за кількістю патентів у сфері революційних технологічних інновацій: 3-D друку (11 місце) і робототехніки (17 місце) [1].

Найслабшими показниками для України є: «Політичне середовище» (122), «Політична стабільність та безпека» (124), «Інститути» (101), «Інфраструктура» (90), «Стан розробки кластерів» (114) [1].

Ще 10 років тому стан інноваційної діяльності в Україні більшістю експертів-науковців визначався як кризовий і такий, що не відповідає сучасному рівню інноваційних процесів у промислово-розвинених країнах та потребам інноваційного розвитку. На даний момент ситуація в країні покращується, спостерігається позитивна динаміка, оскільки у 2014 році вона займала 64-е місце за ГІІ. Але все ж таки в країні є багато проблем, які потрібно вирішувати. Основна проблема сучасного періоду розвитку економіки України - подолання затяжної інвестиційної кризи. Національне виробництво не може в повному обсязі забезпечити необхідний рівень розвитку за рахунок власних ресурсів, тому для України досить актуальним питанням є залучення іноземних інвестицій [4].

Отже рівень інноваційності національної економіки є невисоким, але динаміка покращується. Для забезпечення належного рівня інноваційної діяльності необхідно:

- модернізувати та реформувати українську економіку з метою підвищення технологічного рівня експорту та якісних характеристик вітчизняної продукції, що необхідно для забезпечення конкуренції з імпортованими товарами не тільки за ціновими, але й за якісними характеристиками;

- стабілізувати політичну та економічну ситуацію, що призведе до залучення інвестицій;

- розробити інноваційно спрямовану стратегію України;

- активізувати інноваційну діяльність підприємств через забезпечення державою ефективного функціонування кредитного і страхового механізмів;
- розглянути досвіду країн, які займають передові позиції, в контексті стимулювання інноваційної діяльності на регіональному рівні.

Список використаних джерел

1. Андрощук Г.О. Оцінка розвитку національних інноваційних систем / Г. О. Андрощук // Проблеми і перспективи інноваційного розвитку економіки в контексті інтеграції України в Європейський науково-інноваційний простір. - К.: Фенікс, 2017. – 340 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://economics.opu.ua/files/science/probl_innov_rozv/2017/tezi.pdf
2. Інноваційна Україна 2020 : національна доповідь / за заг. ред. В. Гейця та ін. – К. : НАН України, 2015. – 336 с.
3. Кваша О. С. Інноваційний розвиток економіки України: світовий досвід та рекомендації для України / О. С. Кваша // Науковий вісник Ужгородського національного університету. – 2016. – Вип. 6. – с. 153-157.
4. Пилип'юк Я.В Концептуалізація стратегічних пріоритетів інноваційного розвитку економіки України / Я. В. Пилип'юк // Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії. – 2017. Вип. 3(09). – с. 129-135